

2-4-1946. Verslag van de missie een brief van generaal Hobbs door de vijandelijke linies te brengen naar de burgemeester van Maastricht. (geschreven door Beaurieux zelf?)
(vertaald uit het Frans)

GEVAARLIJKE OPDRACHT

Helemaal precies weet ik het niet meer, maar op 12 september tegen half drie, is Goujon, luitenant in de Belgische leger en commandant van de binnenlandse strijdkrachten van Roclange, vergezeld van vier leden van de Amerikaanse Generale Staf per auto, me komen opzoeken op het moment dat ik uit het bos tevoorschijn kwam, en op zoek was naar andere vluchtelingen;

"Beaurieux, zei hij tegen me, er moet een gevaarlijke opdracht uitgevoerd worden; een brief van de Amerikaanse strijdkrachten moet de Burgemeester van de stad Maastricht onmiddellijk bereiken, het is alleen heel gevaarlijk en uiterst moeilijk, daar de bruggen van het Albertkanaal niet meer bestaan, ik weet dat u de enige bent die in staat is die opdracht te voltooien, en ik reken op U." Zonder enige aarzeling heb ik die opdracht geaccepteerd en beloofd al het mogelijke te doen om hem te doen slagen; ik voegde eraan toe: "Voor je Vaderland riskeer je alles, zelfs je leven".

Na die woorden kwam de Amerikaanse commandant mij uitbundig de hand schudden en hij bedankte mij, waarna hij me een verzegelde envelop overhandigde, die ik onmiddellijk in mijn kous stopte.

Het grootste obstakel is dat ik 17 km moet afleggen, en zonder fiets! en die envelop diezelfde nacht op zijn bestemming moest zijn! Uiteindelijk biedt een vriend mij zijn fiets aan. Dat wordt gevaarlijk! Ik had besloten om alles te riskeren, maar ik moet toegeven dat mijn hart ineenkromp toen ik mijn vrouw en kinderen verliet, misschien wel voor altijd, wie weet?

Aangekomen bij het Albertkanaal zoek ik een mogelijkheid om erover te komen, want de brug ligt in het water. Op het moment dat ik een poging wil wagen, hoor ik achter mij iemand die roept: "Stop", ik draai me om en ik sta oog in oog met een stel Amerikanen, die ik weet niet waar vandaan kwamen.

Dezelfde stem herhaalt: "Stop" en voegt eraan toe "achteruit, zeer gevaarlijk." Die goede soldaten weten niet wie ik ben, noch wie mij stuurt; ik haal de boodschap tevoorschijn die men mij, na hem nagekeken te hebben, teruggeeft, en ik krijg toestemming met een "In orde, maar wel voorzichtig".

Die raad wordt mij precies op het moment gegeven dat de artillerie de weg schoonveegt naar Canne. Na een kwartier van salvo's begeef ik me opnieuw naar de brug om me rekenschap te geven van wat er gebeurt; ik daal de berm af en het lukt me uiteindelijk te passeren, in ruil voor vele moeilijkheden.

Ik steek mijn hoofd uit om te kijken, een storm van een mitrailleurvuur komt me tegemoet, onmogelijk om er langs te komen hier. Ik keer terug in volle snelheid, en ik bereik Emael midden in een Amerikaans bombardement. Vanuit het gat waarin ik me heb ingegraven, zie ik de bevriende colonnes die naar Klein Lanaye gaan; het idee komt in me op om ze te volgen; ik tref het als ik daar tussen hen een Belgische strijder vind.

Ik ga samen met hem verder. Bij een stop veroorzaakt door een hevig vijandelijk bombardement, vraagt een commandant mij naar mijn aanwezigheid aldaar, ik haal mijn talisman tevoorschijn, "in orde".

Nadat de rust is teruggekeerd, rest mij slechts op mijn fiets te stappen en ik daal een snelle helling af. Het hoofd op het stuur; ik hoor de kogels suizen om mijn oren, maar ze hebben me niet geraakt. Aangekomen bij de brug te Lanaye stop ik, want het leger steekt op dat moment het kanaal over in rubberboten. Ik sluit mij stiekem bij hen aan en ik word opnieuw staande gehouden door een schildwacht die me vraagt: "militair?"

Ik haal de 'Sezanne' tevoorschijn en de weg is vrij; tot nu toe gaat alles goed. Uiteindelijk bereik ik de sluis, waar ik een machtig artillerieduel bijwoon; 5 vijanden worden verscheurd terwijl ze de weg oversteken; 5 anderen die zich verborgen hadden achter de pijlers van de brug, ondergaan hetzelfde lot; het is verschrikkelijk om te zien; maar niets zal me tegenhouden. Ondertussen vlucht ik haastig naar de kelder van de sluis, waar zich een grote groep Amerikanen bevindt. De commandant vraagt mij wat ik daar doe. "Commandant, ik ben in dienst van uw Generale Staf, drager van een boodschap voor de Burgemeester van Maastricht."

"Hebt u even tijd", vraagt hij terwijl hij de brief neemt. Daarna gaat hij een tolk zoeken.

"Waar komt u vandaan?" vraagt deze. "Uit Roclenge." "Namens wie?". "Namens de chef van de Amerikaanse strijdkrachten die gelegerd zijn in mijn dorp." "Goed, wacht even." Een telephonist informeert aldaar, en het antwoord is natuurlijk positief. "Heel goed", zegt de commandant tegen me, "maar hoe denkt u de vijandelijke linies te passeren?"

"Gevaarlijk! Zeer gevaarlijk! Mijnen! Mijnen", zegt hij terwijl hij naar alle kanten van de weg wijst. "Het is goed", zeg ik. Ik ga tegen 3 uur in de ochtend, en neem een beetje rust.

Was het minder gevaarlijk of makkelijker tijdens de nacht dan overdag? Voor mij wel, want ik ken die plek goed. Ik vertrek dus zonder enig wapen en op Gods zegen. Ik loop gebogen, geruisloos, en stap over Duitse lijken waar de weg mee bezaaid is; en terwijl ik daarmee

bezig ben word ik plotseling verrast door een ongewoon geluid en ik zie op korte afstand soldaten die langs het kanaal kruipen. Vlug keer ik op mijn schreden terug en ik verneem dat het Amerikanen zijn. Ik begeef me dus weer op weg, maar deze keer met het wachtwoord 'Jack'. De weg die langs het oude kanaal loopt was slecht begaanbaar, daar het een zwaar bombardement ondergaan had; bovendien, de nacht is nogal donker. Toch kom ik vooruit, maar met voorzichtigheid omzeil ik de prikkeldraden die zich in alle richtingen kruisen, en hang soms aan de paaltjes boven het kanaal. Marcheurl!; een van die puntige paaltjes breekt in mijn handen en op dat geluid volgt een mitrailleursalvo. Ik strek me uit in de modder en ik wacht, wat moet ik doen? Het gevaar is voor en achter mij. Ik richt een laatste gebed tot de hemel. Op dat moment herinner ik me dat ik in m'n zak een Duitse band heb van de bewakingsdienst van de electriciteitsmaatschappij van Herstal.

Ik haal deze tevoorschijn, en maak hem vast aan mijn arm. Zonder enige vrees sta ik op en vervolg mijn weg, mijn witte band gaf ongetwijfeld geen aanleiding tot wantrouwen in de omgeving.

"Bent u niemand tegengekomen?"

"Jawel, politie-agenten waar ik mij wel voor wachtte om inlichtingen te vragen en die zich verder niet om mij bekommerden, wat een wonder was."

Op een gegeven moment hoor ik een geluid dat vanaf een boot komt, ik nader en aan een hoofd dat door de opening verschijnt vraag ik met verstikte stem : "Meneer kunt u mij de weg wijzen naar het huis van de Burgemeester van Maastricht?" Zeker, en ik begrijp dat ik aan het einde ben gekomen van mijn opdracht. Inderdaad, nog geen 10 minuten later bel ik aan op het aangewezen adres. Na een tijd die mij oneindig leek, hoor ik dat een raam geopend wordt en iemand vraagt mij wat ik wens. Ik excuseer me over mijn aankomst op een zo'n vreemd tijdstip, maar zeg dat het zeer dringend is dat ik de Burgemeester spreek. Is hij hier? "Wacht", zegt hij, "ik kom naar beneden." Door de halfgeopende deur probeer ik hem zo goed mogelijk te overtuigen, en uiteindelijk na enkele aarzelingen die zeer begrijpelijk zijn, gaat de deur deze keer open. Toen hij vernam dat ik drager was van een belangrijke boodschap, kwam ik te weten dat hij ambtshalve de taken van de Burgemeester uitoefende, die op tijd was gevlucht daar hij een verbeterde collaborateur is.

"Nog binnen een kwartier", zegt hij (= ex-wethouder Kersten, wonende in de Lenculenstraat), zal deze brief in handen zijn van mijn zoon, commandant bij de witte brigade. Terwijl hij mij een reçu geeft schrijft hij mijn naam en adres op, want "die stoutmoedige daad mag niet in het vergeetboek geraken" voegt hij eraan toe, terwijl hij mij de hand schudt.

Dat neemt niet weg dat ik er toch goed van afkwam, want als ik te maken had gehad met de Burgemeester die pro-Duits was, was mijn lot duidelijk geweest. Wat er nu ook gebeuren mag, men is voorbereid; als de Nederlandse binnenlandse strijdkrachten hun plicht maar doen, dan kunnen de Amerikaanse troepen zonder vrees optrekken.

TERUGTOCHT

Zonder dralen begeef ik mij op weg voor de terugtocht, maar aangekomen op St. Pieter pakt een Duitser mij beet bij m'n arm en dwingt me met hem mee te hollen naar een schuilplaats, want het bombardement is hevig. Angstige inwoners vallen naast ons neer, het is verschrikkelijk om te zien, en toch ben ik niet bang. Na een half uur in de kelder geweest te zijn, keert de rust terug, en ik besluit om te vertrekken in de richting van Lanaye, waar naar ik gehoord heb een paard en een koe, de vorige dag gedood door een granaat, geleverd worden aan de inwoners van het dorp.

Ik nam geheel natuurlijk plaats in de rij, een geleend bord onder de arm, wat me in staat stelt de weg te verlaten en te schuilen bij een vriend gedurende een hevig bombardement van de Amerikanen die de weg schoonveegden voor hun troepen.

Op dat moment was het zeven uur in de ochtend, en daar ik sinds de vorige dag niets meer gegeten had, at ik mijn boterham terwijl ik wachtte tot de rust zou wederkeren.

Na mijzelf ervan overtuigd te hebben dat elk gevaar op dat moment geweken is, vertrek ik, en ik zie een dertigtal vijandelijke soldaten al vluchtend naar het bos van Caster, terwijl ze zich ontdoen van hun wapens.

Bij het zien van die verwarde aftocht besluit ik alles op alles te zetten; ik moest een veld oversteken van meer dan 300 m. terwijl ik ongedekt was, ik ren, ik val op de grond, ik spring weer op, ik kruip, ik spring over het prikkeldraad zo snel als een haas, want de kogels suizen, en ik bereik heelhuids een berm waar ik ga liggen.

Ik was nog maar 200 m. verwijderd van onze vrienden. Ik passeer uiteindelijk de laatste prikkeldraden, als men naar mij roept "Sta stil". Gelukkig herinner ik mij het wachtwoord voor de terugtocht dat O.K. is en ik zie vol vreugde dat ik me weer bevind tussen de soldaten van de vorige dag.

Felicitaties, handdrukken van allemaal, behalve van een van hen die gewond raakte toen hij naar me toekwam. Men neemt hem mee; ik toon aan de commandant het antwoord dat ik bij me heb. Hij staat versteld van mijn durf, en ook doet hij mij een groot genoegen door me een dapper en betrouwbaar man te noemen. Maar de tijd dringt; ik steek het Albertkanaal over in een Amerikaanse boot die speciaal voor mij te water is gelaten.

Eenmaal thuis gekomen waar de ongerustheid groot was, breng ik het kostbare papier naar commandant Goujon, die het onmiddellijk liet bezorgen bij de Amerikaanse Generale staf. De volgende dag word ik gefeliciteerd met deze woorden, voor alle strijdkrachten van Roclengé: "U was de enige die in staat was, Beaurieux, die taak te volbrengen en men zou deze verrassende daad eigenlijk nooit mogen vergeten; het is mij dan ook een groot genoegen u te mogen feliciteren."